

TDRI

รายงานที่ตีอาร์ไอ

ฉบับที่ 139
เมษายน
2561

การประเมินมูลค่า
ทรัพย์สินทางปัญญา

บรรณาธิการ

วีรวัลย์ ไพบูลย์จิตต์อาร์

บรรณาธิการบริหาร

จิรากร ยิ้มไพบูลย์วงศ์

กองบรรณาธิการ

วัฒนา กาญจนานันท์

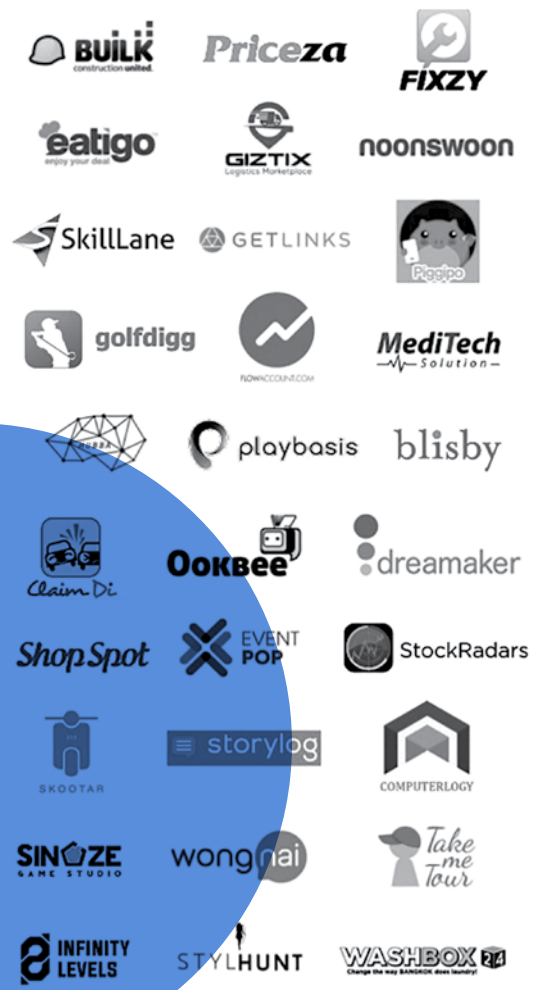
ออกแบบ

wrongdesign

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ได้เผยแพร่ “รายงานที่ตีอาร์ไอ” (ชื่อเดิมว่า “สมุดปกขาวทีดีอาร์ไอ”) มาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2536 โดยคัดสรรกลั่นกรองงานวิจัยต่างๆ มานำเสนออย่างเรียบง่ายเพื่อจุดประสงค์ให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์

“รายงานที่ตีอาร์ไอ” มีโอกาสรับใช้สังคมไทยมาตลอด ทั้งเป็นรายสัปดาห์ และปรับมาเป็นรายเดือนในระยะต่อมา อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ฉบับที่ 118 เป็นต้นไป “รายงานที่ตีอาร์ไอ” จะมาพบผู้อ่านเป็นรายสัปดาห์ พร้อมทั้งยังคงนำเสนอเรื่องราวต่างๆ อย่างเรียบง่ายแบบเป็นมิตรต่อความสนใจใคร่รู้ของผู้อ่านทั่วไปเช่นเดิม

ที่มา: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร รายงานผลการศึกษา โครงการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา, โดย เตือนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ, เสนอต่อ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์, มีนาคม 2560.

การประเมินมูลค่าทรัพย์สิน ทางปัญญา

ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่สามารถสร้างประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจได้เช่นเดียวกับสินทรัพย์มีตัวตน อาทิ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้างและเครื่องจักร ทั้งนี้การปกป้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเหมาะสมจะนำไปสู่การนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเต็มที่ และสามารถช่วยให้ธุรกิจเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น

ธุรกิจขนาดย่อมที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นมาได้ไม่นาน โดยเฉพาะธุรกิจที่เน้นการทำนวัตกรรมและธุรกิจสตาร์ทอัพ มีความต้องการเงินทุนเพื่อลงทุนเริ่มต้นธุรกิจ ธุรกิจขนาดย่อมเหล่านี้มักจะมีเพียงทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ว่าจะเป็นลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร หรือเครื่องหมายการค้า เป็นสินทรัพย์สำคัญในการดำเนินธุรกิจ แต่ก็มักจะมีสินทรัพย์ที่มีตัวตนไม่เพียงพอสำหรับการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน การระดมทุนจากแหล่งเงินทุนในระบบจึงมีอยู่จำกัด หากสามารถนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้เป็นสินทรัพย์ในการระดมทุนได้ก็จะช่วยให้ธุรกิจเหล่านี้เข้าถึงแหล่งเงินทุนและมีโอกาสเติบโตได้มากขึ้น

การระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญา

โดยทั่วไปแล้ว การระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญามี 4 รูปแบบหลัก ได้แก่

- การกู้ยืมเงินโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกัน (IP-backed lending) ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีกระดุมทุนในรูปแบบนี้ มีเพียงการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาการปล่อยกู้เท่านั้น
- การแปลงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน (IP securitization) เป็นการแปลงสิทธิในการได้รับค่าเช่าทรัพย์สินทางปัญญาในอนาคตให้เป็นเงินก้อนในปัจจุบัน วิธีการนี้เป็นการระดมทุนโดยการออกตราสารมิใช่การกู้เงิน เช่น การออกตราสารสิทธิในการรับค่าลิขสิทธิ์ในอนาคต ซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์นำสิทธิดังกล่าวออกขายให้แก่นักลงทุนเพื่อระดมเงินทุน ผู้ใช้วิธีการดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาที่มีชื่อเสียง และมีรายได้เชิงประจักษ์ที่ชัดเจน
- การจำหน่ายและเช่าคืนทรัพย์สินทางปัญญา (IP sale and lease back) เป็นวิธีการระดมทุนรูปแบบหนึ่งที่เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาจำหน่ายทรัพย์สินทางปัญญาของตน ให้แก่บริษัทเงินทุนแล้วทำการเช่าเทคโนโลยีของตนกลับคืนมาเพื่อดำเนินธุรกิจต่อไป
- การร่วมทุน (Venture capital equity investment) โดยบริษัทร่วมทุน หรือ Venture capital ซึ่งเป็นบริษัทที่มีรูปแบบการลงทุนโดยเข้าไปถือหุ้นในบริษัทขนาดเล็ก หรือบริษัทสตาร์ทอัพ หรืออาจให้เงินสินเชื่อแก่ธุรกิจนั้นเพื่อนำไปลงทุน โดยธุรกิจบริษัทร่วมทุนให้ความสนใจเข้าไปลงทุนมักเป็นธุรกิจที่มีอัตราการเติบโตสูงมาก ซึ่งมักจะเป็นบริษัทที่ใช้เทคโนโลยีเข้มข้น หรือเป็นบริษัทซอฟต์แวร์

การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในการระดมทุนที่ผ่านมานั้นแพร่หลายมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากวิวัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เบนไปสู่กิจการที่เน้นการใช้ความรู้เข้มข้นมากขึ้น ทำให้ทรัพย์สินทางปัญญากลายเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญของธุรกิจหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และการสื่อสารข้อมูลทั้งฮาร์ดแวร์และ

ซอฟต์แวร์ หรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้นคิดเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าสูงเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นก็ได้ส่งผลให้มีความต้องการที่จะใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในการระดมทุนมากขึ้น

อย่างไรก็ดี เนื่องจากทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้และมีความซับซ้อนทางเทคนิคสูงทำให้การประเมินอย่างแม่นยำเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้แล้ว ทรัพย์สินทางปัญญาต่างจากสินทรัพย์ทั่วไปที่ยังไม่มีตลาดรองที่เพียงพอ ทำให้ไม่เหมาะจะเป็นสินทรัพย์ที่ใช้ในการค้ำประกัน ในส่วนของสถาบันการเงินที่มีการปล่อยกู้โดยมีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสินทรัพย์ค้ำประกันหรือที่มีการลงทุนในทรัพย์สินทางปัญญาเองก็จะต้องมีกระบวนการในการประเมินมูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญานั้นๆ ซึ่งมักจะมีค่าใช้จ่ายสูง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำมาระดมทุนได้จึงต้องมีมูลค่าขั้นต่ำเพื่อให้คุ้มทุนในการพิจารณา

วิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา

การระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาต้องอาศัยการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นการประเมินผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของทรัพย์สินทางปัญญา ก่อนที่บริษัทร่วมทุนหรือสถาบันการเงินตัดสินใจว่าจะให้เงินทุนหรือสินเชื่อมากเท่าใด ซึ่งการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญามีหลากหลายรูปแบบ ทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ โดยการประเมินมูลค่าเชิงปริมาณมี 3 วิธีหลัก ได้แก่ การประเมินจากต้นทุน การประเมินจากราคาตลาด และการประเมินจากรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้คือมูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญา สำหรับการประเมินเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่อมูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญาโดยการจัดอันดับหรือให้คะแนนปัจจัยต่างๆ ซึ่งจะถูกนำไปใช้ในการเปรียบเทียบหรืออาจถูกนำไปใช้เป็นสมมติฐานในการประเมินมูลค่าเชิงปริมาณต่อไป อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในหลักการจะมีแนวทางในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามปัจจัยหรือสมมติฐานที่นำมาใช้พิจารณา แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การเลือกวิธีประเมินมูลค่า

ให้เหมาะสม จะต้องคำนึงถึงความพร้อมของข้อมูลและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การนำไปใช้งาน

ประสบการณ์ต่างประเทศ

การศึกษาประสบการณ์ในต่างประเทศพบว่า การปล่อยกู้ให้แก่ธุรกิจโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสินทรัพย์ค้ำประกันทั่วโลกยังมีอยู่น้อยมาก ยกเว้นในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในการระดมทุนมาเป็นเวลานาน โดยการดำเนินการของภาคเอกชนเนื่องจากสหรัฐอเมริกามีการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเข้มแข็ง มีตลาดเงินตลาดทุนที่มีพัฒนาการไปมาก และเป็นประเทศที่มีทรัพย์สินทางปัญญาอยู่จำนวนมาก สำหรับประเทศอื่น การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญายังมีอยู่อย่างจำกัดซึ่งต้องอาศัยนโยบายภาครัฐในการผลักดันค่อนข้างมากเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์มากขึ้น ซึ่งนโยบายส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาในการระดมทุนยังเป็นเรื่องที่ใหม่มาก กล่าวคือ เป็นนโยบายที่แพร่หลายในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น จึงยังไม่มีผลลัพธ์ในเชิงประจักษ์

อย่างไรก็ดี นโยบายในการส่งเสริมการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาของแต่ละประเทศมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ในกรณีของสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และฮ่องกงนั้น ภาครัฐไม่ได้ให้การส่งเสริมมากเท่าใด เพราะเห็นว่าภาคเอกชนควรเป็นผู้ดำเนินการทางธุรกิจเอง รัฐเพียงแต่เป็นผู้ที่รับผิดชอบเบี่ยงทรัพย์สินทางปัญญา และปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเท่านั้น ในขณะที่รัฐบาลเกาหลีได้เข้ามามีบทบาทในการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมาก โดยดำเนินการปล่อยสินเชื่อผ่านธนาคารของรัฐ และจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐที่จำเป็นในการส่งเสริมให้เกิดการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นทุน

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่ภาครัฐพยายามสร้างระบบนิเวศในการดำเนินงาน โดยมุ่งหวังให้เป็นศูนย์กลางด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IP Hub) ที่สามารถดึงดูดให้บริษัทชั้นนำเข้ามาดำเนินการในประเทศสิงคโปร์ ภาครัฐจึงพยายามพัฒนาระบบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา สร้างตลาด

กลางการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญาและวางกฎเกณฑ์ในการให้สินเชื่อโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักทรัพย์สินจำประกัน อย่างไรก็ตาม การให้สินเชื่อโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักทรัพย์สินจำประกันยังดำเนินการโดยธนาคารของรัฐเป็นหลัก

การระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการออกพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำสิทธิทรัพย์สินมาใช้เป็นหลักทรัพย์สินในการจำประกันได้โดยไม่ต้องส่งมอบหลักประกันให้แก่ผู้ให้สินเชื่อ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวครอบคลุมถึงการนำทรัพย์สินทางปัญญามาใช้เป็นหลักทรัพย์สินในการจำประกันสินเชื่อได้ด้วยเช่นกัน

ในการขอสินเชื่อโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักทรัพย์สินในการจำประกันการกู้เงิน เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความประสงค์จะขอสินเชื่อโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักทรัพย์สินจำประกันการกู้ยืม จะต้องจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของตนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และเตรียมเอกสารเกี่ยวกับการเงินและการบริหารธุรกิจที่ใช้ทรัพย์สินทางปัญญานั้นในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงข้อมูลจากการประเมินมูลค่าเบื้องต้นจาก Checklist จากนั้นจึงนำเอกสารการจดทะเบียนและเอกสารทางการเงินไปติดต่อสถาบันการเงินเพื่อขออนุมัติสินเชื่อ ซึ่งในขั้นตอนการขออนุมัติสินเชื่อจะมีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นทางการจากผู้เชี่ยวชาญ โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการประเมินมูลค่าดังกล่าว อาจอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบันการเงินหรือเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา ขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกันของทั้ง 2 ฝ่าย และหากสถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อแล้ว สถาบันการเงินจะเป็นผู้ขึ้นทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งสามารถดูขั้นตอนในการขอสินเชื่อโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักทรัพย์สินในการจำประกันได้ดังแผนภาพที่ 1 อย่างไร

ก็ตาม สัญญาหลักประกันทางธุรกิจโดยมีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักทรัพย์สินจำประกันจะสิ้นสุดก็ต่อเมื่อมีการชำระสินเชื่อครบตามกำหนดที่ได้ตกลงกับสถาบันการเงินเท่านั้น หากเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาขาดการชำระสินเชื่อตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาหลักประกันแล้ว สถาบันการเงินมีสิทธิในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินทางปัญญาที่ใช้ในการจำประกันสินเชื่อนั้นได้ แต่ถ้าทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์สินจำประกันภายใต้สัญญาหลักประกันทางธุรกิจประเภทกิจการ อาจมีกระบวนการทางศาลเพื่อบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินทางปัญญาต่อไป

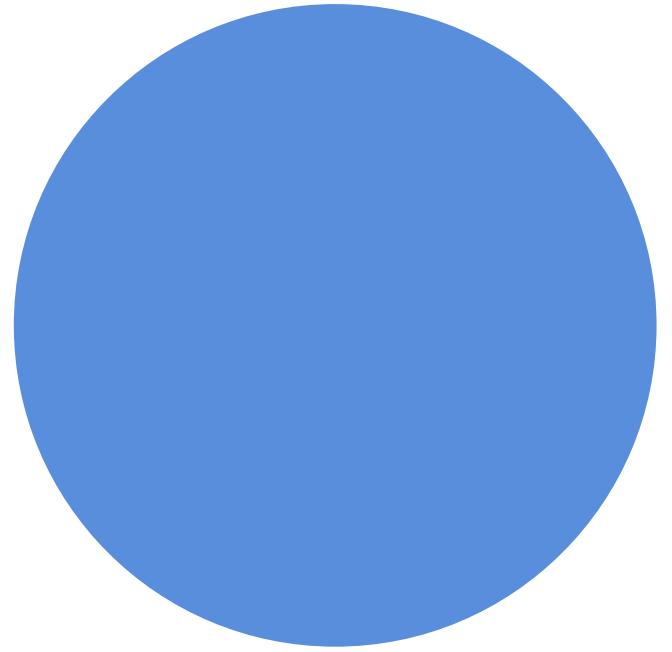
แม้ว่าการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาจะยังไม่เป็นที่แพร่หลายในประเทศไทย แต่ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการดำเนินการทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างหลักเกณฑ์และมาตรการต่างๆ มาช่วยสนับสนุนให้เกิดระบบการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์สินจำประกันเงินกู้ รวมทั้งการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาโดยหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศของการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย (แผนภาพที่ 2) ประกอบด้วยองค์กรต่างๆ ที่มีบทบาทแตกต่างกันไปซึ่งจำแนกได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

- 1) หน่วยงานที่รับผิดชอบทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ประกอบการต้องยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญากับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และผู้รับหลักประกันต้องยื่นจดทะเบียนสัญญาหลักประกันระหว่างผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกันกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งในทางปฏิบัติ การทำงานของทั้งสองหน่วยงานควรจะต้องมีการประสานและเชื่อมโยงข้อมูลการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างกันในลักษณะ real time เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลการจดทะเบียนและสถานะล่าสุดของทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละรายการ ซึ่งจะป้องกันมิให้เกิดการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปยื่นจดทะเบียนเป็นหลักประกันซ้ำซ้อนกัน
- 2) หน่วยงานที่ให้บริการตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้จัดทำเว็บไซต์ ตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญาขึ้นมาเพื่อเป็นตลาดกลาง

ในการซื้อขาย และให้เข้าทรัพย์สินทางปัญญา แต่ยังไม่มีการทำธุรกรรมซื้อขายเนื่องจากข้อมูลที่ปรากฏในเว็บไซต์มีเพียงข้อมูลรายละเอียดการเสนอขายสินค้าฝ่ายเดียว ยังไม่มีข้อมูลการเสนอซื้อ ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการทำธุรกรรมผ่านตลาดกลางมากขึ้น

- 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา ประกอบด้วยหน่วยงานที่กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติของผู้ประเมิน ได้แก่ สมาคมผู้ประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย และสมาคมนักประเมินราคาอิสระไทย และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินมูลค่าทรัพย์สิน ได้แก่ บริษัท และนักประเมินมูลค่าทรัพย์สิน
- 4) หน่วยงานที่ให้สินเชื่อ ซึ่งในปัจจุบันได้แก่ สถาบันการเงิน โดยนิยามของสถาบันการเงินภายใต้กฎหมายหลักประกันฯ หมายถึง สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตและบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย และธนาคารหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
- 5) หน่วยงานรับประกัน หมายถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับช่วงในการประกันทรัพย์สินที่ใช้ค้ำประกันการกู้ยืมเงินเพื่อช่วยลดความเสี่ยงของสถาบันการเงินที่ทำการปล่อยกู้ หน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการรับประกันทรัพย์สินที่ใช้ค้ำประกันการกู้ยืมเงินในประเทศไทย คือ บรรษัทประกันสินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)

อย่างไรก็ตาม ระบบนิเวศในการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทยยังมีหลายปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและไม่เอื้อต่อการระดมทุน อาทิ ระบบการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจที่ยังไม่เป็นระบบ real time และยังไม่เชื่อมโยงฐานข้อมูลการจดทะเบียนกับหน่วย

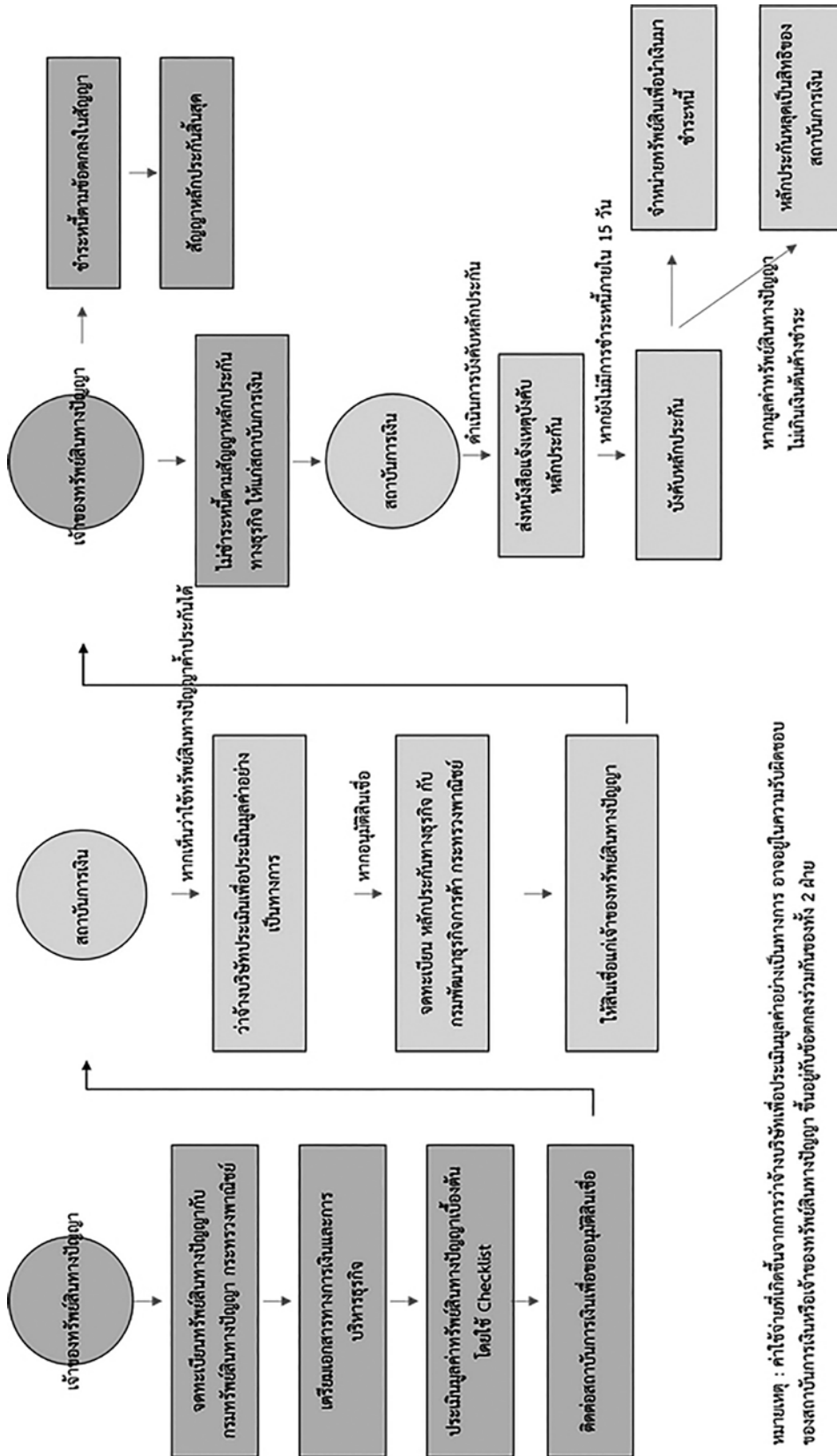
งานที่เกี่ยวข้องแบบอัตโนมัติ การไม่มีธุรกรรมและแรงจูงใจในการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญาผ่านตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา การที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับการประกอบวิชาชีพการประเมิน รวมทั้งการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินและขั้นตอนการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ประกอบการขนาดย่อม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาข้างต้น ภาครัฐสามารถพัฒนาปัจจัยสำคัญที่รองรับระบบนิเวศของการให้สินเชื่อจากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันค้ำประกันได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรพัฒนาระบบการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ โดยต้องมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสำหรับรองรับการชำระค่าธรรมเนียมออนไลน์ และเชื่อมต่อสัญญาหลัก

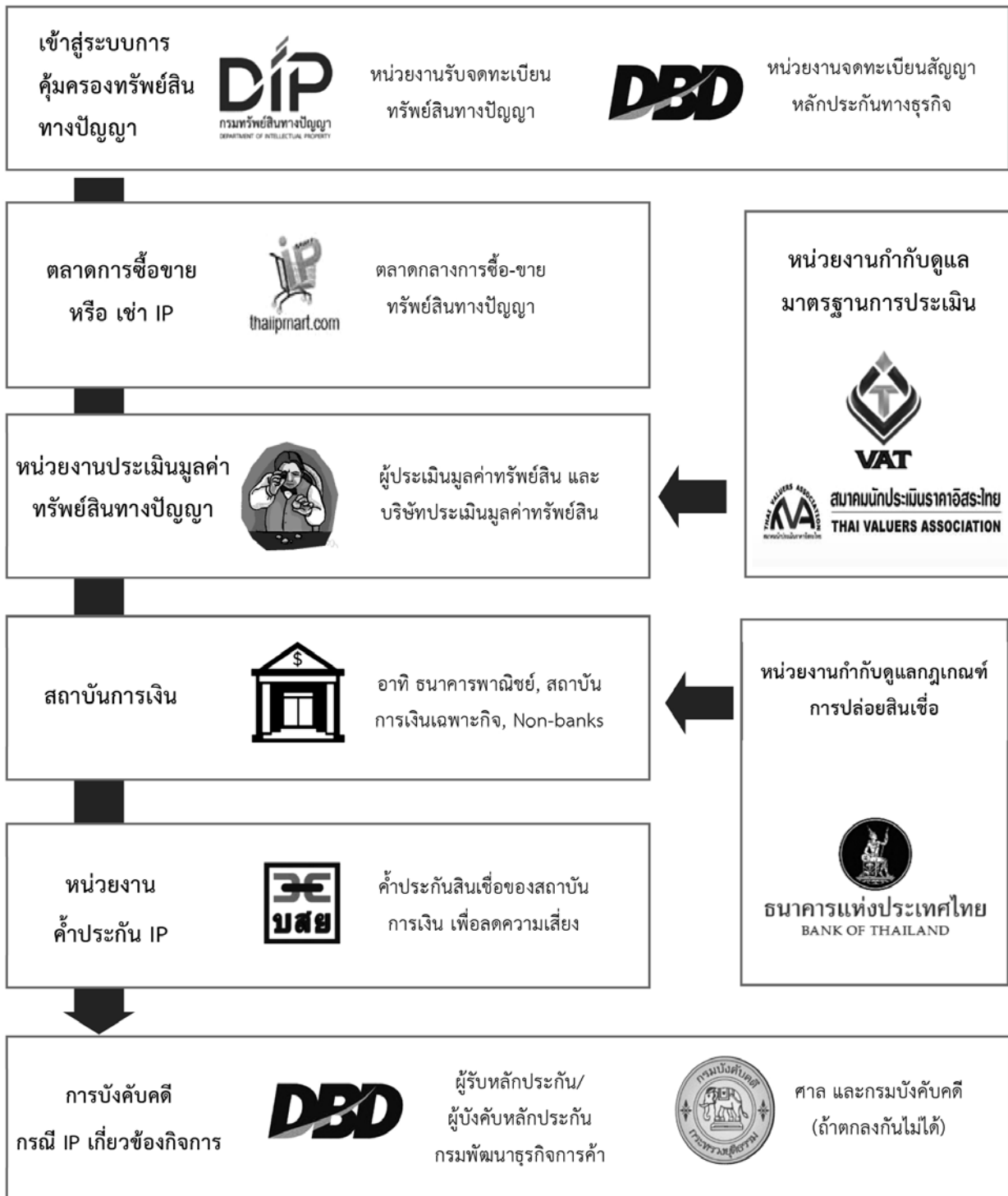
แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการขอสินเชื่อโดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักทรัพย์สินในการค้ำประกัน

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการว่าจ้างบริษัทประเมินมูลค่าอย่างเป็นทางการ อาจอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบันการเงินหรือเจ้าขอทรัพย์สินทางปัญญา ขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกันของทั้ง 2 ฝ่าย

แผนภาพที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการระดมทุนจากทรัพย์สินทางปัญญาในแต่ละขั้นตอน

ประกันทางธุรกิจเข้ากับฐานข้อมูลการจดทะเบียน
ทรัพย์สินทางปัญญาของกรมทรัพย์สินทางปัญญา
นอกจากนี้ควรให้ผู้ให้หลักประกันสามารถ update
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของทรัพย์สินทางปัญญา
ที่ใช้เป็นหลักประกันได้ด้วย เช่น การโอน
สิทธิ การอนุญาต การถูกฟ้องละเมิด เป็นต้น

- กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรสร้างตลาดกลางในการซื้อขาย หรือเช่าทรัพย์สินทางปัญญา โดยที่ต้องพัฒนาระบบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้รวดเร็ว และโปร่งใส เพื่อให้มีจำนวนทรัพย์สินทางปัญญามากพอที่จะเป็นฐานข้อมูลสำหรับการทำธุรกรรมในตลาดกลาง นอกจากนี้แล้ว ควรมีมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการให้เข้ามาทำธุรกรรมในการซื้อขายหรือเช่าสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในตลาดกลางมากกว่าการไปตกลงทำกันเอง
- กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรรวบรวมข้อมูลราคาของทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการทำธุรกรรมในตลาดกลาง โดยที่สามารถติดตามข้อมูลรายละเอียดการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญาจากผู้ที่เสนอขายหรือเช่าทรัพย์สินทางปัญญานบนเว็บไซต์ IP Market หรือรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (แบบฟอร์ม 56-1)
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา สมาคมผู้ประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย และสมาคมนักประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ ควรร่วมกันจัดฝึกอบรมวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาให้กับทั้งธนาคารและเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้แล้วควรมีการฝึกอบรมผู้ให้หลักประกันให้มีความรู้เกี่ยวกับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจดทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจด้วย
- กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังควรเร่งผลักดันร่าง พ.ร.บ. การประเมินทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ และร่าง พ.ร.บ. การประกอบวิชาชีพประเมินมูลค่า

ทรัพย์สิน ซึ่งเป็นร่างกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อสร้างให้มีผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่น่าเชื่อถือ

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมทรัพย์สินทางปัญญาควรมีการผลักดันให้มีหน่วยงานหรือรัฐวิสาหกิจ เช่น บสย. ช่วยค้ำประกันเงินกู้ให้กับผู้ที่ต้องการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันค้ำประกันเพื่อช่วยลดความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์หรือแหล่งเงินทุนอื่น ทั้งนี้ บสย. อาจดำเนินการร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีการผลิตสินค้า
- ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และ บสย. ควรมีการเก็บและประมวลผลสถิติหนี้เสียของโครงการสินเชื่อที่มีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันค้ำประกัน เพื่อให้มีฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงระดับคุณภาพของทรัพย์สินทางปัญญา (IP rating) กับความเสี่ยงในการชำระหนี้ (default ratio)
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรผลักดันให้มีการพัฒนาระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว รวมทั้งระบบการชดเชยจากการถูกละเมิดทางทรัพย์สินทางปัญญาจะต้องรวดเร็วและเป็นธรรมต่อเจ้าของสิทธิด้วย
- กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรมีการถ่ายทอดความรู้ และฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการบันทึกบัญชีที่เป็นระบบ ชัดเจน และโปร่งใส ให้กับเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้สะดวกต่อขั้นตอนการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งยังช่วยให้เข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้นด้วย
- กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรมีมาตรการที่ช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาให้กับผู้ที่ต้องการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันในการค้ำประกัน